



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Marek Franciszek

Nazwisko: Berak

Miejsce urodzenia: Starachowice

Data urodzenia: 02-04-1941

Imię ojca: Władysław

Imię matki: Helena

Treść zapisów ewidencyjnych

| Opis materiałów  | Stan zachowania                          | Uwagi |
|--|--|-------|
| <p>Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia [SOS]/Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR] Marek Berak przechodzi w SOS (następnie SOR) krypt. "Wiesław" założonej na osobę zaangażowaną w "nielegalną" działalność opozycyjną na UAM w Poznaniu, następnie w Toruniu. Figuruje w sprawie z powodu utrzymywania kontaktów z w/w osobą poprzez uczestnictwo w tajnym zebraniu w dniu 04.09.1980 i jako członek toruńskiej "grupy antysocjalistycznej". 24.02.1979 prowadzenie przekazano z Wydz. III KWMO Poznań do Wydz. III KWMO Toruń i 05.03.1979 wyrejestrowano z ewidencji w Poznaniu. 12.06.1981 prowadzenie sprawy przejął Wydz. III „A” KWMO Toruń. Akta złożono w archiwum pod sygn.1762/II, następnie zniszczono 26.01.1990. Zachował się mikrofilm.</p> | <p>IPN By 0104/53/1-8 mkf (1762/2)</p>   |       |
| <p>Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR] Sprawa założona na inną osobę związaną ze środowiskiem opozycyjnym KSS KOR. Sprawa dot. kolportażu wydawnictw bezdebitowych, "ulotek antypaństwowych wykonywanych inną techniką". Marek Berak przechodzi w sprawie z powodu utrzymywania kontaktów z figurantem, jako uczestnik zebrania osób związanych z opozycją w dniu 01.09.1980 w Toruniu, na którym omawiano pomoc dla osoby związanej ze środowiskiem opozycyjnym. Materiały złożono do archiwum WUSW Toruń pod sygn.2197/II, zniszczono 26.01.1990. Zachował się mikrofilm o sygn. 2197/2.</p>   | <p>IPN By 0104/274/1-3 (2197/2 mkf.)</p> |       |

---

Akta kontrolne śledztwa Marek Berak w związku z działalnością polegającą na redagowaniu, gromadzeniu i kolportażu bezdebitowych wydawnictw "antysocjalistycznych i antypaństwowych" oraz udziałem w protestach i strajkach został objęty śledztwem wszczętym 21.03.1980 przez Prokuraturę Rejonową w Toruniu (do nr Ds. 394/80). Kilkakrotnie zatrzymywany przewencyjnie w maju i sierpniu 1980; przeszukany w miejscu zamieszkania i pracy. 30.08.1980 Prokuratura przedstawiła w/w zarzuty z art. 276 § 1 kk o to, że do sierpnia 1980 w Toruniu brał udział w działalności związku KSS KOR gł. gromadząc i rozpowszechniając publikacje bez wymaganego zezwolenia. 04.11.1981 materiały dot. w/w wyłączono z Ds 394/80, RSD 1/80 i przekazano do oddzielnego prowadzenia Prokuraturze Wojewódzkiej we Włocławku do nr II Ds 42/81.

IPN By 082/143 t. 1-4, 7-9 (196/III)

---

Akta prokuratorskie Marek Berak objęty śledztwem wszczętym 21.03.1980 przez Prokuraturę Rejonową w Toruniu (Ds.394/80) i prowadzonym przez Wydz. Śledczy KWMO Toruń (do nr 1/80). 30.08.1980 wniosek o tymczasowe aresztowanie i przedstawienie zarzutów o to, że do sierpnia 1980 w Toruniu brał udział w działalności związku KSS KOR gł. gromadząc i rozpowszechniając "nielegalne" publikacje. 04.11.1981 Prokuratura wyłączyła materiały dot. w/w do oddzielnego prowadzenia i włączyła do postępowania sygn. II Ds.42/81 prowadzonego przez Prokuraturę Wojewódzką we Włocławku.

IPN By 85/544

---

Akta sądowe Marek Berak objęty postępowaniem do nr 1/80, nr prok.Ds 394/80. Prokuratura Rejonowa w Toruniu 04.11.1981 wyłączyła z powyższego śledztwa materiały dot. w/w i włączyła do postępowania Prokuratury Wojewódzkiej we Włocławku (do nr II Ds.42/81), która 20.11.1981 uzupełniła postanowienie o przedstawienie zarzutów wymienionemu. Postępowanie zawieszono 30.12.1981 wobec ukrywania się w/w. 15.01.1983 zatrzymany w Toruniu. 26.01.1983 Prok. Rej. we Włocławku podjęła zawieszone śledztwo (do nr 1Ds.241/83). 25.04.1983 oskarżony o to, że w okresie od 19.03.1980 do 24.01.1983 sporządzał i kolportował "antypaństwowe" ulotki, odezwę "Apel do mieszkańców Torunia", opublikował artykuł w serwisie informacyjnym NSZZ "Solidarność" oraz "poniżał ustrój PRL i jej naczelne organy". Sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w Toruniu w Wydz. Karnym, który 25.07.1983 umorzył postępowanie przeciwko w/w.

IPN By 134/664-665, IPN By 232/2

---

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR] SOR krypt. "Park" założona 30.04.1980 na "działalność antysocjalistyczną" prowadzoną w Zakładzie Maszyn Biurowych "Predom-Metron" w Toruniu. Marek Berak jako członek NSZZ wyżej wymienionych zakładów był rozpracowywany w ramach SOR krypt. "Park". Sprawę zakończono 23.08.1982. Materiały złożono w archiwum pod nr 793/II, zniszczono 23.01.1990 przez Wydz. OG WUSW Toruń.

Materiały arch. 793/II zniszczono 23.01.1990. Wpis na podst. zapisów ewid. i akt IPN By 083/17

---

---

Akta operacyjne Materiały dot. wydarzeń politycznych w okresie od sierpnia 1980 do 13.12.1981 na terenie woj. toruńskiego. Zawierają: wytyczne Komendanta KWMO w Toruniu, oceny sytuacji operacyjno-politycznej, plany realizacji internowania osób z woj. toruńskiego, informacje dot. operacji "Lato-80", plany operacyjne akcji krypt. "Malwa" i "Wrzos" mających na celu unieruchomienie i zabezpieczenie łączności telekomunikacyjnej, radiowej, poligrafii zakładowej na wypadek ogłoszenia stanu wyjątkowego na terenie woj. toruńskiego. Marek Berak figuruje w mat. jako przewidziany do internowania w zw. z działalnością w KOR i kolportażem literatury bezdebitowej na terenie woj. toruńskiego oraz w "Wykazie osób, które z racji swej negatywnej postawy politycznej nie powinny być wcielone do WP" sporządzonym przez Wydz. III "A" KWMO Toruń 23.01.1981.

---

IPN By 466/1-2

Sprawa Obiektowa [SO] SO założona na Międzyzakładowy Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" w Grudziądzu. W aktach zachował się dokument Wydz. III "A" KWMO Toruń z 28.09.1980, na którym widnieje informacja dot. Marka Beraka jako figuranta SOR krypt. "Park", członka NSZZ Zakładu Maszyn Biurowych "Predom-Metron" w Toruniu.

---

IPN By 083/17 (40/IV)

Akta operacyjne Akta dot. Komitetów Obrony Więzionych za Przekonania działających na terenie poszczególnych województw oraz podejmowanych wobec nich "czynności operacyjnych". Marek Berak widnieje na liście członków KOWzP w Toruniu, prowadzący "działalność antysocjalistyczną" i posiadający "kontakty z działaczami dysydenckimi z Warszawy i Gdańska". W aktach jest informacja, że toruński KOWzP był rozpracowywany w ramach sprawy o krypt. "Brygada" (brak bliższych informacji).

---

IPN BU 0222/747 t. 1-2 (54236/II)

Sprawa Obiektowa [SO] Sprawa założona 19.01.1982 w oparciu o decyzję I Zastępcy Ministra Spraw Wewnętrznych nr 0026 z 23.12.1981 w zakresie koordynacji realizacji zadań i działań operacyjnych w stosunku do ZZ "Solidarność" w woj. gdańskim. Materiały dot. rozpracowywania struktur oraz członków "Solidarności" zawierają m.in. wykazy osób internowanych, poszukiwanych do internowania, wykazy członków związku. Marek Berak występuje w wykazie osób poszukiwanych w trybie doraźnym do internowania i w wykazie osób poszukiwanych w trybie nadzwyczajnym z 27.12.1981. W związku z dokonaną reorganizacją w dn. 30.04.1983 sprawę przekazano do dalszego prowadzenia Insp. 2 KWMO w Gdańsku pod nadzorem Wydz. III Dep. V MSW w Warszawie. 04.05.1985 sprawę zakończono i złożono w archiwum Wydz."C" WUSW w/m.

---

IPN Gd 003/176 (200/IV)

Akta śledcze Akta kontrolne śledztwa w sprawie nielegalnych ulotek "ujawnionych w różnych miejscach na terenie Torunia". W/w figuruje w notatce WUSW Toruń z 12.11.1983 na liście uczestników mającego odbyć się spotkania osób działających w "podziemnych strukturach >Solidarności< redagujących i kolportujących wrogie ulotki".

---

IPN By 082/144 t. 3 (197/III)

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR]  
12.08.1982 rejestrowany pod nr 8245 przez Sekcję III  
Wydz. V KWMO Toruń do SOR krypt. "Zły". Sprawę  
założono na podst. materiałów agenturalnych na fakt  
prowadzenia "wrogiej działalności w środowisku,  
terror, aktywności ruchu związkowego". 21.01.1986  
sprawę zdjęto z ewidencji i przekazano do Pionu V  
RUSW Toruń, który 11.02.1986 zarejestrował w/w  
pod nr 13942 ponownie jako figuranta SOR  
krypt."Zły". Rozpracowywany w związku ze swoją  
działalnością w NSZZ "Solidarność" na terenie  
"Bumaru" i jako członek Regionalnej Komisji  
Wykonawczej "Solidarność" w Toruniu, kolporter  
literatury bezdebitowej. Materiały złożono w  
archiwum 31.10.1989 pod nr 2463/II oraz  
zmikrofilmowano pod sygn. 2463/2. Mat. zniszczono  
12.01.1990 w Wydz. SiA WUSW Toruń.

Materiały arch. 2463/II zniszczono 12.01.1990. Wpis  
na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Akta tymczasowo aresztowanego-skazanego  
Tymczasowo aresztowany postępowaniem  
Prokuratury Rejonowej we Włocławku z 26.01.1983  
ze względu na podejrzenie popełnienia przestępstwa  
z art. 237, 273 § 1 kk w zw. z art. 10 § 2 kk czyli  
"znieważenie organów MO, SB, Prokuratury i Sądu"  
na łamach pisma "Wolne Słowo" NSZZ "Solidarność".  
Umieszczony w Zakładzie Karnym we Włocławku (nr  
tymcz. areszt. 14/83). Nakazem tej samej Prokuratury  
z 04.02.1983 umieszczony w ZK w Inowrocławiu (nr  
7/83). Od 04.03.1983 ponownie w ZK we Włocławku  
(nr 36/83), od 09.06.1983 w ZK w Toruniu (nr 55/83),  
z którego został zwolniony 25.07.1983 na podstawie  
amnestii postanowieniem Sądu Rejonowego w  
Toruniu (II K 429/83).

IPN By 232/2

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR]  
Rozpracowywany w związku z działalnością w  
"rozgałęzionej siatce kolporterów nielegalnych  
wydawnictw". Wymieniony jako "domniemany  
działacz" Regionalnej Komisji Wykonawczej  
"Solidarność" w woj. toruńskim i redakcji Toruńskiego  
Informatora "Solidarność". Sprawę prowadził Wydż.  
III, a od 23.01.1989 Insp. 2 WUSW Toruń.  
Rozpracowanie zakończono ze względu na zmiany  
kadrowo-organizacyjne toruńskiego podziemia: tajną  
Regionalną Komisję Wykonawczą "Solidarność"  
zastąpiła jawna Regionalna Komisja Koordynacyjna  
NSZZ "Solidarność", która została poddana  
rozpracowywaniu w ramach innej sprawy. Akta  
złożono do archiwum pod sygnaturą 2264/II,  
zniszczono 11.01.1990, zachował się mikrofilm  
(sygn.2264/2).

IPN By 0104/298/1-3 (2264/2/1-3 mkf.)

Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia[SOS]/Sprawa  
Operacyjnego Rozpracowania [SOR] Sprawę  
założono w związku z podejrzeniem istnienia  
"Organizacji Anty-Solidarnościowej" (OAS)  
odpowiedzialnej za uprowadzenie działaczy  
toruńskiej opozycji. 19.04.1984 sprawę  
przerejestrowano na SOR, który zakończono  
meldunkiem z maja 1985 wobec niewykrycia  
sprawców. Marek Berak przechodzi w materiałach -  
widnieje na planie przedsięwzięć operacyjnych w  
sprawie SOR krypt. "Osa".

IPN By 0104/224 (2075/2/mkf)

Akta administracyjne Marek Berak figuruje w  
rejestrze przesłuchanych świadków. Przesłuchania  
dokonano 28.06.1984 i 06.07.1984 w związku z  
prowadzonym śledztwem RSD 7/84.

IPN By 076/57

---

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR] SOR krypt. "Krab" założona z powodu utworzenia w środowisku podziemnej "Solidarności" na terenie Torunia organizacji pn. "Społeczne Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka" (później: "Ruch na Rzecz Obrony Praw Człowieka"). Marek Berak figuruje jako sygnatariusz deklaracji w/w związku, pozostający w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa (jako figurant SOR krypt. "Zły" nr rej. 8245). 20.01.1987 SOR krypt. "Krab" zakończono wobec zaniechania działalności od grudnia 1985. Materiały złożono do archiwum pod nr 1844/II, następnie zniszczono 26.01.1990. Zachował się mikrofilm o sygnaturze 1884/2.

IPN By 0104/132 (1844/2 mkf.)

---

Akta postępowania wyjaśniającego Skargi Marka Beraka w sprawie zaginięcia maszyny do pisania marki "Klein-Adler" zabezpieczonej przez funkcjonariuszy WUSW w Toruniu w maju 1980 oraz zarekwirowanych wydawnictw drugiego obiegu dot. "Solidarności" w czasie rewizji w mieszkaniu w/w dokonanych w 1981 i 1982.

IPN By 082/200 (254/III)

---

Akta paszportowe Akta paszportowe, w tym odmowy wydania paszportu Markowi Berakowi na wyjazd do Włoch w 1987. Podstawą decyzji E-4107/87 wydanej 12.06.1987 przez Wydz. Paszportów WUSW w Toruniu było zastrzeżenie nr Z-0940/86 wyjazdów w/w do WKŚ w okresie od 10.10.1986 do 10.10.1988 na podstawie art. 4 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dn. 17.06.1959 o paszportach. W uzasadnieniu zastrzeżenia podano, że w/w "jest figurantem SOR krypt. >Zły< prowadzonej przez Wydz. V RUSW w Toruniu. Podejrzany o prowadzenie na terenie woj. toruńskiego działalności politycznej wymierzonej w ustrój socjalistyczny". 27.07.1987 Wydz. Biura Paszportów MSW podtrzymał decyzję odmowną.

EATO 21344

---

Teczka tajnego współpracownika [TW] W teczce pracy TW ps. "Karol" znajdują się doniesienia dot. Marka Beraka.

IPN By 001/565 (4068/I)